

hubo

HANDIG ZO'N BUURMAN

DEALER

J. R. HEERSCHOP
BUSSUM
HAVENSTRAAT 45 - TEL. 15525

Gasbedrijf Bussum 100 jaar

Gooi/Eemlander 6/11/86

Van straatlantaarns en lichtgas naar bedrijf

(Van onze verslaggever
Thijs Heslenfeld)

BUSSUM — Deze week is het precies honderd jaar geleden dat in Bussum de allereerste gasverlichting werd ontstoken. Om dat jubileum luister bij te zetten wordt vrijdagavond op de Nieuwe Brink een gasfakkel aangestoken. Bovendien is volgende week in het gemeentehuis een expositie over het onderwerp te bezichtigen.

„Des avonds half zeven waren Burgemeester, Wethouders, Raadsleden, Secretaris en de ondernemers der gasfabriek in de raadszaal op het gemeentehuis aanwezig. Een eenvoudige petroleumlamp, de gewone verlichting tot hiertoe van die kamer, stond nog haar schaarsch licht te verspreiden, toen, na eene gemoedelijke toespraak van den concessionaris, den heer Dr. C. Hafkenscheid, de Burgemeester den fakkel aan de 2 daar hangende gas-kronen bracht en onder een luid hoera, als in een ogenblik, was de flauw verlichte zaal van zoo even door een zonhelder gaslicht zeer schoon verlicht.”

Zo begon het allemaal, op 8 no-

vember 1886, in een dorp met nog geen 2800 inwoners. De ondernemer Hafkenscheid zag wel brood in de exploitatie van een gasfabriek, en hij kreeg de medewerking van de gemeente. Op het terrein aan de Slochterenlaan waar nu nog het gemeentelijke gasbedrijf zit, werd de fabriek gebouwd en met een feestje in het oude raadhuis werd de gasverlichting in Bussum een feit.

In de loop der jaren echter kwamen er steeds meer klachten over de gasfabriek. De gaslevering stuitte op problemen. Hafkenscheid zou er maar een rommeltje van maken. Al bij de bouw van de fabriek schreef een krant dat de onderdelen veel weg hadden van „oud roest eener uitdragerij”.

Na een vernietigend rapport over Hafkenscheids schepping besloot de gemeenteraad dat de exploitant aan nieuwe voorwaarden zou moeten voldoen. Zover kwam het niet; de goede man ging in 1896 failliet en voor de somma van 37.500 gulden werd de gemeente Bussum eigenaar van de fabriek.

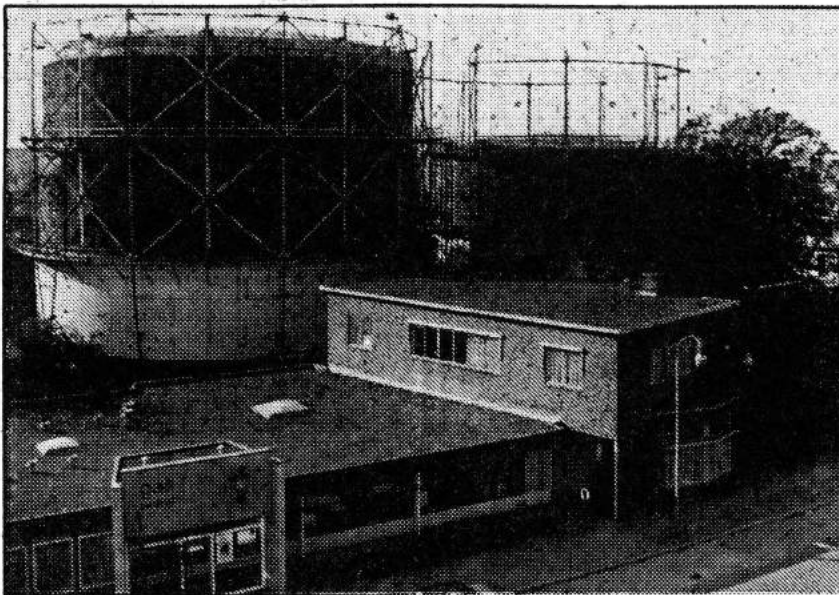
De nieuwe exploitant slaagde er al het eerste jaar in winst te maken.

Toch hielden de problemen nog even aan. Een advertentie uit 1899: „Vetkaarsen te koop voor het geval dat het gas te Bussum heelemaal uitgaat”. Na het begin van deze eeuw verbeterde de situatie.

Bussum werd groter en groter, en ook de gasfabriek breidde zich uit. In 1910 waren er 43 personeelsleden, 10 daarvan waren belast met het ontsteken en doven van de 512 gaslantaarns. Daaraan kwam tien jaar later met de komst van het electriciteitsnet een einde. In 1922 had Bussum nog maar vijf gaslantaarns, waarmee de naam lichtgas niet langer toepasselijk was.

In 1929 werd een overeenkomst voor de levering van gas aan buurgemeente Naarden gesloten. Tot het begin van de oorlog bleef de produktie oplopen; in 1940 al bijna zes miljoen kubieke meter, goed voor zo'n 10.000 gebruikers.

De Tweede Wereldoorlog gooide roet in het eten. Een gebrek aan kolen noopte de gemeente in 1944 tot het stopzetten van de produktie. Kort na de oorlog kreeg de gemeente Hilversum een aandeel in de Bussumse gasvoorziening, en in 1957

• Wie vroeger over de rijksweg naar Bussum reed, zag vanuit de verte al de twee grote gashouders van het gasbedrijf.

(Archiefoto: Peter Stevens)

werd volledig overgeschakeld op Hilversum.

Enkele jaren daarna volgde een belangrijke overschakeling: de stadsgasperiode werd in 1963 met de komst van het aardgas beëindigd. De toenmalige lage prijzen (zo'n 9 cent per kuub) leidden tot een spectaculaire groei van het verbruik. Het gasbedrijf Bussum groeide uit tot een volwassen en serieus bedrijf. Zonder romantiek, maar wel boeiend, schreef de huidige directeur P. Kruijsdijk vijftien jaar geleden.

In al die tijd is er slechts één keer een spectaculair ongeluk gebeurd. Op 23 november 1972 ontstond er een lek in een gasbuis die langs de rijksweg door Naarden lag. Kruijsdijk: „Dat was wel spannend, want toen was die weg nog de enige verbinding naar Amsterdam. Omdat er een grote gaswolk boven de weg kwam, moest het verkeer worden stilgelegd.” Er ontsnapte maar liefst 30.000 kubieke meter gas, maar alles liep goed af.

FOTO vorm en licht

B.V. FOTO- EN FILMBEDRIJF
 HUIZERWEG 25 1401 GG BUSSUM
 POSTBUS 195 1400 AD BUSSUM
 TELEFOON (02158) 34032